

економічного розвитку будівельних підприємств і організацій повинна містити альтернативні варіанти управлінських рішень щодо генерування та запровадження інновацій у виробничій, маркетинговій та управлінській сфері [3]. Отже, модернізація засобів будівельного виробництва, вдосконалення способів організації праці, управлінських процесів і організаційної структури будівельних підприємств і організацій дозволять підсилити власні конкурентні позиції та забезпечать економічну стабільність у довгостроковій перспективі.

Література:

1. Глушко А. Основні аспекти розвитку будівельного виробництва. URL: https://eprints.kname.edu.ua/52125/1/%D0%A1%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2019_%D0%91%D0%90%D0%92%D0%A3%D0%A1%D0%95%D0%A0-158-159.pdf (дата звернення: 06.03.2023).
2. Машошина Т. В. Актуальні проблеми економічної діяльності підприємств будівельної галузі. *Ефективна економіка*. 2014. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3343> (дата звернення: 06.03.2023).
3. Верхоглядова Н. І., Щеглова О. Ю., Лаже М. В. Забезпечення економічної стійкості розвитку підприємств будівельної індустрії в змінних умовах ринку. URL: <https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/> (дата звернення: 06.03.2023).

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КРИЗОВИХ УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Доманська Х.Ю.

*Науковий керівник: Шевченко О.В., к.ю.н., доцент
Державний торговельно-економічний університет*

Відбудова України повинна використовуватися для інвестування в стійкі компанії та інфраструктуру. Збільшення експорту, поглиблення ланцюжків доданої вартості в агробізнесі, налагодження виробництва екологічно чистої сталі та сприяння ІТ-стартапам створять можливості для економічного розвитку.

Було проведено низку опитувань для оцінки поточного стану бізнесу після шести місяців війни [1]. Одне з них - опитування 117 представників компаній-членів AmCham, яке охоплює переважно середні або великі/середні компанії, багато з яких є дочірніми компаніями багатонаціональних компаній (MNC) (Опитування Американської торговельної палати, серпень 2022 р.) [1].

Опитування виявило, що після шести місяців війни 72% компаній повністю функціонують, 27% продовжують функціонувати частково, а 1% заморозили операції. 83% виплачують заробітну плату в повному обсязі, 16% скоротили заробітну плату, а 1% не виплачує її зовсім. 22% респондентів відзначили, що заводи, фабрики, потужності, склади та офіси їхніх компаній були пошкоджені (половина з них зазнали не виправних пошкоджень, а половина – незначних). 6% респондентів зазначили, що їхні активи досі

знаходяться під окупацією. 96% повідомили, що мають намір продовжити діяльність в Україні в 2023 році.

Оскільки 70% підприємств визначають своїм головним пріоритетом на 2022–2023 роки розширення бізнесу, реалізація програми публічних закупівель дозволила б не лише закрити нагальні потреби органів влади, а й підтримати місцеві малі та середні підприємства. Необхідний поштовх цьому могла би надати пріоритезація місцевих компаній під час публічних закупівель. Крім того, розширені програми регіонального економічного розвитку та більша участь у них МСП підтримали б місцеву економіку. Створення альтернативних транспортних шляхів, наприклад, залізницею через сусідні країни та річковими баржами допомогло б розвитку бізнесу (детальніше про це в розділі про інфраструктуру) [1].

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль зазначив, що окрім стратегічних питань, як то підтримка армії чи забезпечення соціальних виплат та макроекономічної стабільності, уряд має тактичні завдання, на яких буде концентрувати увагу для відновлення бізнесової активності в країні.

"Це – нарощування експорту та "нова логістика", в тому числі, через Дунай та нові пункти пропуску на західному кордоні, реалізація програми грантів для бізнесу "єРобота", стимулювання попиту на українську продукцію, зменшення регуляцій та максимальна діджиталізація всіх процесів у взаємодії держави та бізнесу, "митний безвіз" із ЄС, розвиток індустріальних парків", – сказав голова уряду.

Економіка України продовжує повноцінно працювати, попри масштабні руйнування. Головне, що бізнес в Україні та світі вірить у перемогу і повосену відбудову. Тому 2023 рік для нас — це рік відновлення економіки [3].

Найголовнішим завданням економічної політики стане інтеграція ветеранів у трудове життя. Ми працюватимемо над тим, щоб ветерани мали усі можливості для гідного життя — відкрити свою справу, знайти роботу чи опанувати новий фах.

Безпосередньо пов'язане з цим завдання – трудова реформа, яка передбачає модернізацію трудового законодавства із урахуванням сучасних потреб працівників і роботодавців, але перш за все – створення ефективної інспекції праці.

Проведена у цьому році мобілізація капіталу на підтримку приватного сектору має проявитися наступного року у фінансуванні проєктів з боку ЄБРР (до 4 млрд доларів), МФК (до 2 млрд доларів), DFC до 4 млрд доларів [2].

Основними особливостями розвитку економічного потенціалу суб'єктів підприємництва в кризових умовах післявоєнного відновлення є підвищення ефективності виробництва, підвищення конкурентоспроможності, диверсифікація бізнесу, розвиток інноваційної діяльності та забезпечення стійкості в умовах нестабільності. Для досягнення цих цілей суб'єкти підприємництва повинні розробляти та впроваджувати нові технології, розширювати асортимент продукції та послуг, підвищувати якість та підвищувати рівень кваліфікації працівників.

Література:

1. Григоренко Є., Шніцер М. Як після війни Україна має відновлювати економіку та бізнес. Велике дослідження. *Forbes*. 2022. URL: <https://forbes.ua/money/yak-pisslya-viyni-ukraina-mae-vidnovlyuvati-ekonomiku-ta-biznes-velike-doslidzhennya-deloitte-15122022-10501>.
2. Допомога під час війни: як держава може стимулювати розвиток бізнесу. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/dopomoga-ukrajincyam-pid-chas-viyni-2022-yak-derzhava-mozhe-stimulyuvati-rozvitok-biznesu-novini-ukrajina-11953230.html>.
3. Свириденко Ю. Українська економіка пережила найважчий рік за часи Незалежності: як ми вистояли та що далі. *Економічна правда*. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/12/30/695585/>.
4. Ведення бізнесу після шести місяців війни в Україні – результати останнього опитування Американської торговельної палати в Україні: 72% компаній повністю функціонують. *Американська торговельна палата в Україні*. URL: <https://chamber.ua/ua/news/vedennia-biznesu-pislia-shesty-misiatsiv-viyny-v-ukraini-rezultaty-ostannoho-opytuvannia-amerykanskoj-torhovelnoi-palaty-v-ukraini-72-kompaniy-chleniv-palaty-povnistiu-funktsionuiut/>.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КРИЗОВИХ УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Загорулько О.В.

*Науковий керівник: Благой В.В., к.е.н., доцент
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Україна, як багатонаціональна держава, пережила чимало важких часів, зокрема дві світові війни, а також економічні кризи. Після останньої світової війни країні було завдано непоправної шкоди, що призвело до нестабільності та низького рівня розвитку на десятиліття вперед.

Незважаючи на це, суб'єкти господарювання в Україні показали неймовірну стійкість та адаптивність до складних умов. Наступні десятиліття були складними, але з часом економіка країни повернулася до стабільності та зростання.

Кризові умови, з якими стикаються підприємства, як правило, є наслідком зовнішніх факторів, таких як економічні спади, зміни законодавства, валютні кризи. Такі умови можуть значно ускладнити розвиток бізнесу і навіть призвести до банкрутства.

Період післявоєнного відновлення є складним для економіки будь-якої країни. Україна не є винятком, оскільки їй важко відновити свою інфраструктуру та стимулювати економічне зростання. Суб'єкти підприємницької діяльності, особливо малі та середні підприємства, особливо постраждали від викликів післявоєнного відновлення, яке ускладнилося